

Dekoratér/dekoratérka keramiky – ruční malírenská dekorace (kód: 28-080-H)

Autorizující orgán:	Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů:	Technická chemie a chemie silikátů (kód: 28)
Týká se povolání:	Dekoratér keramiky
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace v normách, v technických a výtvarných podkladech při dekoraci keramiky	3
Volba postupu práce, dekoračních materiálů a pomůcek pro dekorování keramiky	3
Příprava glazur, engob, barev a ostatního dekoračního materiálu	3
Realizace postupu práce při ruční malírenské dekoraci keramiky	3
Ložení keramických výrobků do vozů a pecí	3
Posuzování kvality keramických výrobků a výstupní kontrola	3
Dodržování bezpečnosti práce při skladování a používání dekoračního materiálu	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 07.10.2020

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace v normách, v technických a výtvarných podkladech při dekoraci keramiky

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Orientovat se v technické, výtvarné a výrobní dokumentaci pro zadanou dekorační techniku	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Určit pracovní postup pro zadaný dekor výrobku určitého tvaru a velikosti	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Posoudit, zda zvolený pracovní postup při zhotovování dekoru výrobku odpovídá výkresové, technické a výrobní dokumentaci	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Volba postupu práce, dekoračních materiálů a pomůcek pro dekorování keramiky

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zvolit a připravit odpovídající dekorační materiál, nástroje a pomůcky podle dekorační techniky a zadání	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit toto kritérium.

Příprava glazur, engob, barev a ostatního dekoračního materiálu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Připravit glazury, engoby, barvy a ostatní dekorační materiál podle příslušné výrobní dokumentace a zadání	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Navrhnout způsoby a možnosti likvidace zbylých nebo znehodnocených barev, glazur a engob	Ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Realizace postupu práce při ruční malírenské dekoraci keramiky

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést ruční malbu štětcem podle zadání	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Provést ruční zdobení výrobků dalšími technikami malírenské dekorace podle zadání	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Ložení keramických výrobků do vozů a pecí

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést ložení výrobků do pece nebo pecních vozů, zvolit vhodné pálicí pomůcky	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Určit režim výpalu (teplotu, pálicí křivku a délku výpalu) podle druhu a složení barev dekoru a dekorační techniky	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vyložit výrobky po výpalu	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Posuzování kvality keramických výrobků a výstupní kontrola

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Posoudit kvalitu výrobků podle stanovených kritérií	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Klasifikovat vady výrobku na opravitelné a neopravitelné	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Opravitelné vady výrobku odborně odstranit	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Dodržování bezpečnosti práce při skladování a používání dekoračního materiálu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit nutnost dodržování bezpečnosti práce při skladování a používání glazur, engob, barev a ostatního dekoračního materiálu	Ústní ověření
b) Popsat použití pracovních ochranných pomůcek při skladování a používání glazur, engob, barev a ostatního dekoračního materiálu	Ústní ověření
c) Předvést dodržování zásad bezpečnosti práce při skladování a používání glazur, engob, barev a ostatního dekoračního materiálu	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP - <https://www.nsp.cz/jednotka-prace/dekorater-keramiky#zdravotni-zpusobilost>).

Ověřováním kritérií hodnocení pro jednotlivé kompetence je třeba získat celkový přehled o způsobilosti zkoušeného uchazeče vykonávat pracovní činnosti v určitém úseku keramické výroby. Uchazeč vysvětlí princip jednotlivých technologických operací a funkci strojů a zařízení, které se používají ve výrobě.

Autorizovaná osoba určí u kompetence **Realizace postupu práce při ruční malírenské dekoraci keramiky**, kritérium b), způsoby zdobení výrobků dalšími malírenskými technikami (kolorováním nebo perokresbou nebo štafáží nebo tupováním). Množství výrobků určí zkoušející podle obtížnosti zadané techniky.

Pro ověření odborných kompetencí uvedených ve standardu autorizovaná osoba vybere jednu z dekoračních technik (kolorování, perokresba, štafáž, tupování, zdobení engobami). Při zkoušce se bude klást důraz na širší teoretický základ, znalosti materiálů, dodržování BOZP při používání dekoračního materiálu a znalosti dekoračních technik z oblasti ruční a strojní dekorace.

V odborné kompetenci **Ložení keramických výrobků do vozů a pecí**, kritérium a), c); **Posuzování kvality keramických výrobků a výstupní kontrola**, kritérium a), b), c) při ověřování kritérií hodnocení je možné, v rámci hospodárného využití času určeného na zkoušku, použít připravený výrobek nebo polotovár. V případě použití hotového výrobku se bude posuzovat kvalita a soulad s technickou a výrobní dokumentací, případně nedodržení jednotlivých parametrů pro zadaný výrobek.

V odborné kompetenci **Posuzování kvality keramických výrobků a výstupní kontrola** se jedná o ověření znalosti vad při dekoraci keramiky způsobených nedodržením technologického postupu. Při ověřování kritérií hodnocení, které je založeno na praktickém předvedení, se klade důraz na dodržování hygienických a bezpečnostních zásad. Je posuzováno hospodárné využití surovin a bezpečné provádění všech úkonů. Je hodnocena kvalita zhotoveného výrobku a časové zvládnutí jednotlivých operací. Předmětem hodnocení je také estetická stránka výrobku, kreativita a manuální zručnost uchazeče.

Pracovní oblečení odpovídající bezpečnostním a hygienickým požadavkům si zajistí uchazeč sám.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvláště pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání *keramik nebo malíř skla a keramiky nebo výrobce a dekorátér keramiky* a střední vzdělání a maturitní zkouškou v jiném oboru a alespoň 5 let praxe v oblasti keramické výroby nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oblasti keramické výroby.
- b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání *technologie keramiky* nebo *technologie silikátů se zaměřením na výrobu keramiky* a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti keramické výroby nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oblasti keramické výroby.
- c) Vyšší odborné vzdělání v oblasti technologie keramiky a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti keramické výroby nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oblasti keramické výroby.
- d) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na technologii silikátů a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti keramické výroby nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo odborného výcviku nebo praktického vyučování v oblasti keramické výroby.
- e) Profesionální kvalifikace 28-080-H Dekorátér keramiky - ruční malírenská dekorace a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let praxe v oblasti keramické výroby.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání), ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o udělení autorizace naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- Výrobní prostory, stroje a zařízení, včetně potřebných energií, odpovídající bezpečnostním a hygienickým předpisům
- Osobní ochranné pracovní pomůcky
- Výrobní receptury pro keramickou výrobu
- Výkresová dokumentace pro keramickou výrobu
- Technologická a technická dokumentace pro keramickou výrobu
- Keramická nebo provozní dílna vybavená pracovním stolem, opěrnou deskou malířského kroužku, podpěrky, židle
- Pecní vozíky, pálicí pomůcky, keramické výrobky 10-20 ks
- Dekorační materiály (glazury, engoby, keramické barvy, barvítka, ředidla, oleje, laky a ostatní dekorativní materiál)
- Pomůcky pro ruční malířskou dekoraci: ocelová stěrka, skleněná paleta, speciální štětce, pera, tampony, vata, hadříky

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí zajistit, aby pracoviště byla uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro vykonání zkoušky z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 60 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přípravu a přestávky) je 6 až 8 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro sklo, keramiku a zpracování minerálů, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Silikátový svaz

G. Benedikt, Karlovy Vary, s. r. o.

IMERYS Tablevare CR, s. r. o.